

Zevende-dag Adventisten geloven...

Het millennium is de duizendjarige regering van Christus met Zijn heiligen in de hemel, tussen de eerste en de tweede opstanding. Gedurende deze periode worden de onrechtvaardige doden geoordeeld; de aarde zal geheel verlaten zijn, zonder levende menselijke bewoners, maar bezet door satan en zijn engelen. Aan het einde hiervan zal Christus met Zijn heiligen en de heilige stad nederdalen van de hemel naar de aarde. De onrechtvaardige doden zullen dan worden opgewekt en met satan en zijn engelen de stad omsingelen; maar vuur van God zal hen verteren en de aarde reinigen. Zo zal het heelal voor eeuwig worden bevrijd van zonde en zondaren.

Fundamenteel Geloofspunt nr. 26

Hoofdstuk 26 HET MILLENNIUM EN HET EINDE VAN DE ZONDE

Door de geschiedenis heen zijn er mensen geweest, die welsprekend zijn geworden over de verschrikkingen van de hel, door in te spelen op de angst van mensen in een poging hen tot aanbedding van God te brengen. Maar welke voorstelling geven zij van God?

Hoe zal God uiteindelijk het kwaad uitroeien? Wat zal er met satan gebeuren? Wat zal zonde ervan weerhouden zich opnieuw te vertonen? Hoe kan een rechtvaardig God ook liefdevol zijn?

Gebeurtenissen aan het begin van het millennium

Gedurende het millennium, de duizendjarige periode waarover het twintigste hoofdstuk van Openbaring spreekt, zal de invloed van satan op de aarde beperkt zijn en zal Christus regeren met Zijn heiligen (Openbaring 20: 1-4).

De wederkomst. Openbaring 19 en 20 horen bij elkaar; er is geen rustperiode tussen deze hoofdstukken. Zij beschrijven de komst van Christus (Openbaring 19: 11-21) en gaan onmiddellijk verder met het millennium, waarbij de volgorde aangeeft dat het millennium begint, wanneer Christus wederkomt.

Openbaring beschrijft de drie machten die de volken van de wereld bijeenbrengen, om het werk van Christus en Zijn volk direct voorafgaand aan de wederkomst te weerstaan, als een draak, een beest en een valse profeet (Openbaring 16: 13). Wanneer *'het beest, en de koningen der aarde, en hun heirlegers'* samenkomen om oorlog te voeren tegen Christus op het moment van Zijn wederkomst, worden het beest en de valse profeet vernietigd (Openbaring 19: 19-20). Wat volgt in Openbaring 20, het hoofdstuk over het millennium, gaat over het lot van het derde lid van het demonische drietal, de draak. Hij wordt gevangen genomen en in de bodemloze put geworpen, waarin hij 1000 jaar blijft.¹

Zoals we in geloofspunt 24 zagen, is het bij de wederkomst van Christus, wanneer de koninkrijken van deze wereld worden vernietigd, dat God Zijn Koninkrijk van heerlijkheid opricht – een Koninkrijk dat eeuwig zal duren (Daniël 2: 44). Het is dan dat Zijn volk aan haar regeerperiode zal beginnen.

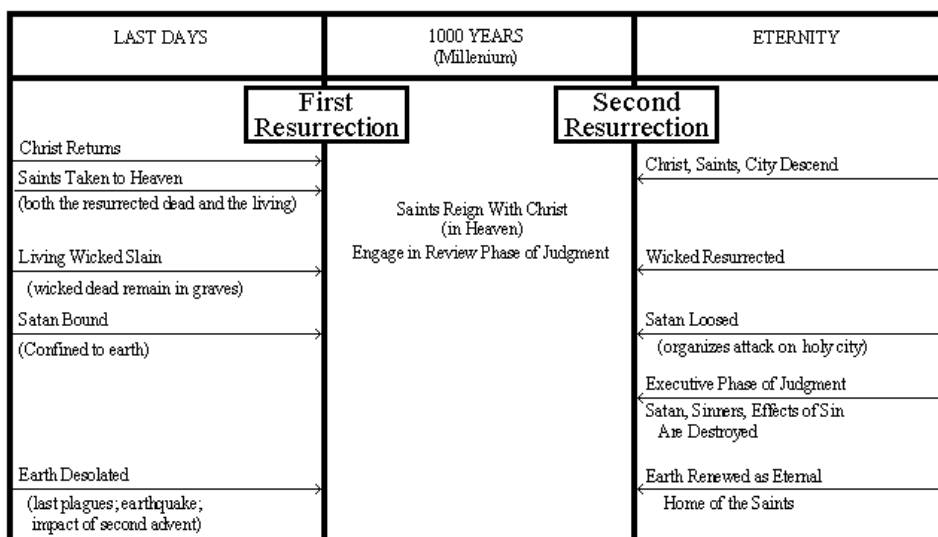
De eerste opstanding. Bij de tweede komst vindt de eerste opstanding plaats. De rechtvaardigen, die *'zalig en heilig'* zijn, worden opgewekt, want *'over dezen heeft de tweede dood geen macht, maar zij zullen priesters van God en Christus zijn en met Hem ... heersen duizend jaren'* (Openbaring 20: 6 KJV; zie geloofspunt 25).

De rechtvaardigen gaan naar de hemel. Na de opstanding van de rechtvaardige doden worden zij en de levende heiligen meegevoerd *'de HEERE tegemoet, in de lucht;'* (1 Thessalonicenzen 4: 17). Dan zal Christus de belofte vervullen, die Hij kort voor Zijn vertrek uit deze wereld heeft gedaan: *'Ik ga heen om u plaats te bereiden. En zo wanneer Ik heen zal gegaan zijn, en u plaats zal bereid hebben, zo kome Ik weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt, waar Ik ben.'* (Johannes 14: 2,3). Jezus beschreef de plaats, waarheen Hij zijn volgelingen zal brengen als *'het huis Mijns Vaders'*, waar zich *'vele woningen'* of verblijfplaatsen bevinden (Johannes 14: 2). Jezus verwijst hier naar het Nieuwe Jeruzalem, dat pas aan het einde van het millennium op deze aarde komt. Bij de wederkomst, dus, wanneer de rechtvaardigen *'de HEER in de lucht ontmoeten,'* is hun bestemming de hemel – niet de aarde die zij zojuist hebben verlaten.² Christus richt op dit moment Zijn Koninkrijk van heerlijkheid niet op de aarde op. Hij doet dat aan het einde van het millennium.

De vijanden van Christus worden gedood. Christus vergeleek Zijn terugkeer met wat er gebeurde bij de zondvloed en bij de vernietiging van Sodom en Gomorra (Matthéüs 24: 37-39; Lukas 17: 28-30). Zijn vergelijking bevat twee punten: ten eerste, dat de vernietiging de goddelozen overrompelde; en ten tweede, dat wat kwam was vernietiging – de zondvloed *'en hen allen wegnam'* (Matthéüs 24: 39). Het vuur en de sulfer, hetgeen op Sodom regende *'verdiert hen allen'* (Lukas 17: 29; zie ook Matthéüs 13:38-40). Bij de wederkomst zal Christus uit de hemel neerdalen, met Zijn heirleger als de Ruiters op het witte paard, Wiens Naam is *'Koning der koningen en HEERE der heren.'* Hij zal de opstandige volken van de wereld treffen. Nadat het beest en de valse profeet zijn vernietigd, zullen *'de overigen'* van satans volgelingen sterven en zullen er geen overlevenden zijn, want zij *'werden gedood met het zwaard Desgenen, Die op het paard zat, hetwelk uit Zijn mond ging; en alle vogelen werden verzadigd van hun vlees'* (Openbaring 19: 21).³

De Schrift heeft over dit tafereel gezegd: *'de HEERE zal uit Zijn plaats uitgaan, om de ongerechtigheid van de inwoners der aarde over hen te bezoeken; en de aarde zal haar bloed ontdekken, en zal haar doodgeslagenen niet langer bedekt houden.'* (Jesaja 26: 21).

De aarde wordt woest gelaten. Aangezien de rechtvaardigen opvaren, teneinde bij de HEERE te zijn en de goddelozen worden vernietigd bij Zijn verschijnen, is de aarde voor een tijd zonder menselijke bewoners. De Schrift wijst op een dergelijke situatie. Jeremia zei: *'Ik zag het land aan, en ziet, het was woest en ledig; ook naar den hemel, en zijn licht was er niet. Ik zag de bergen aan, en ziet, zij beefden; en al de heuvelen schudden. Ik zag, en ziet, er was geen mens;'* (Jeremia 4: 23-25). Jeremia's gebruik van de terminologie (woordkeuze) uit Genesis 1: 2, *'woest en ledig'*, geeft aan dat de aarde net zo chaotisch zal worden, als aan het begin van de schepping.

Satan is gebonden. De gebeurtenissen die in deze tijd plaatsvinden, werden voorafgegaan door de zondebok ceremonie, op de Verzoendag in de Israëlitische heiligdomsdienst. Op deze Verzoendag reinigde de hogepriester het heiligdom met het verzoenend bloed van de bok van de HEERE. Pas nadat deze verzoening volledig was voltooid, begon de ceremonie van Azazel, de bok die satan symboliseerde (zie geloofspunt 23). Door zijn handen op het hoofd van de bok te leggen, beled de hogepriester *'alle ongerechtigheden der kinderen Israëls en al hun overtredingen, naar al hun zonden, ...; en zal die op het hoofd van de bok leggen'* (Leviticus 16: 21). En de zondebok werd in de woestijn uitgelaten, naar *'een afgezonderd land'* (Leviticus 16: 22).

Evenzo heeft Christus in het hemelse Heiligdom de verdiensten van Zijn verzoening aan Zijn volk bewerkt; bij Zijn wederkomst zal Hij hen verlossen en hun eeuwig leven geven. Wanneer Hij dit verlossingswerk en de reiniging van het hemelse Heiligdom voltooid heeft, zal Hij de zonden van Zijn volk op satan, de grondlegger en aanstichter van het kwaad, leggen. Op geen enkele manier kan men zeggen dat satan de zonden van gelovigen verzoend – dat heeft Christus volledig gedaan. Maar satan moet de verantwoordelijkheid dragen voor alle zonden die hij heeft veroorzaakt bij hen die gered zijn. En zo 'door de hand eens mans' de zondebok naar een onbewoond land leidde, zo zal God satan verbannen naar de verlaten en onbewoonde aarde (zie geloofspunt 23).⁴

Johannes' visioen van het millennium bracht de verbanning van satan levendig in beeld. Hij zag aan het begin van de duizend jaar *'de draak, den oude slang, welke is duivel en satanas'* geboeid en opgesloten in *'de bodemloze put'* (Openbaring 20: 2,3 KJV). Dit brengt symbolisch het tijdelijke einde van satans activiteiten van vervolging en bedrog tot uitdrukking; *'opdat hij de volkeren niet meer verleiden zou, totdat de duizend jaren geëindigd zijn'* (Openbaring 20: 3).

De term die Johannes gebruikt – *'bodemloze put'* (Grieks, abussos) – beschrijft op gepaste wijze de toestand van de aarde op dat moment.⁵ Gehavend door de zeven plagen, die onmiddellijk voorafgaan aan de komst van Christus (zie met name Openbaring 16: 18-21) en bedekt met de lichamen van de goddelozen, is de aarde een toneel van totale verwoesting.

Beperkt tot deze aarde, is satan *'gebonden'* door een keten van omstandigheden. Aangezien de aarde verstoken is van enig menselijk leven, heeft satan niemand om te verleiden of te vervolgen. Hij is gebonden in de zin dat hij niets te doen heeft.

Gebeurtenissen tijdens het millennium

Christus in de hemel met de verlost. Bij Zijn wederkomst neemt Christus Zijn volgelingen mee naar de hemel, naar de verblijfplaatsen, welke Hij voor hen heeft bereid in het Nieuwe Jeruzalem. Net als Mozes en de Israëlieten zingen de verlost, vervuld van dankbaarheid, het lied van hun bevrijding – *'het gezang van Mozes, den dienstknecht Gods, en het gezang des Lams, zeggende: Groot en wonderlijk zijn Uw werken, HEERE, Gij almachtige God, rechtvaardig en waarachtig zijn Uw wegen, Gij Koning der heiligen!'* (Openbaring 15: 3).

De heiligen regeren met Christus. Het is tijdens het millennium dat Christus Zijn belofte zal vervullen, om de overwinnaars 'macht over de naties' te geven (Openbaring 2: 26 KJV). Daniël zag dat na de vernietiging van de vijanden van Christus *'het rijk, en de heerschappij, en de grootheid der koninkrijken onder den gansen hemel, zal gegeven worden den volke der heiligen der hoge [plaatsen],'* (Daniël 7: 27). Hen die Christus in de eerste opstanding zal opwekken, zullen duizend jaar met Hem heersen (Openbaring 20: 4). Maar in welke zin kan van de heiligen gezegd worden, dat zij heersen als ze in de hemel zijn en alle goddelozen dood zijn? Hun heerschappij zal bestaan uit betrokkenheid in een belangrijke fase van het bestuur van Christus.⁶

Het oordeel over de goddelozen. Johannes zag dat gedurende het millennium de heiligen betrokken zouden zijn bij het oordeel; hij zag *'tronen, en zij zaten op dezelve; en het oordeel werd hun gegeven'* (Openbaring 20: 4). Dit is de tijd van het oordeel over satan en zijn engelen, waarover de Schrift melding maakt (2 Petrus 2: 4; Judas 6). Het is de tijd van de aankondiging van Paulus, dat de heiligen de wereld zullen oordelen en zelfs de engelen (1 Korinthe 6: 2,3).⁷

Het duizendjarig oordeel bepaalt niet wie gered of verloren zal zijn. God neemt die beslissing vóór de wederkomst; allen die niet opgestaan of veranderd zijn, zijn dan voor altijd verloren. Het oordeel, waaraan de rechtvaardige deelneemt, heeft tot doel de vragen te beantwoorden, die de rechtvaardige kan hebben over de reden waarom de goddelozen verloren zijn gegaan. God wil dat degenen aan wie Hij het eeuwige leven heeft gegeven, volledig

vertrouwen hebben in Zijn Leiderschap, dus zal Hij hun de handelwijze van Zijn barmhartigheid en gerechtigheid openbaren.

Stelt u zich voor, dat u in de hemel bent en dat u een van uw geliefden mist, iemand van wie u zeker verwachtte dat hij/zij er zou zijn. Zo'n geval zou ertoe kunnen leiden, dat u Gods gerechtigheid in twijfel trekt – en dat soort twijfel ligt aan de basis van de zonde. Om voor eeuwig iedere gelegenheid voor dergelijke twijfels ter zijde te stellen – en er aldus voor te zorgen dat de zonde nooit meer zal opkomen – zal God, tijdens de beoordelingsfase van het duizend jaar durende oordeel, antwoord op deze vragen geven.

In dit werk vervullen de verlostten een cruciale rol in de grote strijd tussen goed en kwaad. 'Zij zullen tot hun eeuwige tevredenheid bevestigen hoe ernstig en geduldig God voor de verloren zondaars heeft gezorgd. Zij zullen merken hoe achteloos en koppig de zondaars, Zijn liefde hebben verworpen en afgewezen. Ze zullen ontdekken, dat zelfs schijnbaar goedaardige zondaren in het geheim afkeurenswaardige zelfzucht koesterden, in plaats van het waardebetal van hun HEER en Redder te aanvaarden.'⁸

Satans tijd tot overdenken. Tijdens het millennium zal satan intens lijden. Met zijn engelen opgesloten in een verwoeste aarde, kan hij niet doorgaan met de misleidingen, die hem voortdurend bezighielden. Hij wordt gedwongen om de gevolgen van zijn opstand tegen God en Zijn wet te zien; hij moet nadenken over de rol die hij heeft gespeeld, in de strijd tussen goed en kwaad. Hij kan alleen maar naar de toekomst kijken uit angst voor de vreselijke straf die hij moet ondergaan, vanwege al het kwaad waarvoor hij verantwoordelijk is.

Gebeurtenissen aan het einde van het millennium

Aan het einde van de duizend jaar zullen *'de overigen der doden'* – de goddelozen – opstaan en zo satan bevrijden van de inactiviteit die hem gevangen heeft gehouden (Openbaring 20: 5,7). Door de goddelozen opnieuw te bedriegen, leidt hij hen naar *'de legerplaats der heiligen, en de geliefde stad [het Nieuwe Jeruzalem]'* (Openbaring 20: 9), die met Christus, tegen die tijd uit de hemel zijn nedergedaald.⁹

Christus, de heiligen en de stad dalen neer. Christus daalt weer af naar de aarde, met de heiligen en het Nieuwe Jeruzalem, voor twee doeleinden. Hij zal een einde maken aan de grote strijd door het vonnis van het duizend-jarig oordeel uit te voeren en Hij zal de aarde zuiveren en vernieuwen, zodat Hij daar Zijn eeuwig Koninkrijk kan vestigen. Dan, in de meest volledige zin, *'zal de HEERE tot Koning over de ganse aarde zijn'* (Zacharia 14: 9).

De opstanding der verdoemenis. Nu is het moment aangebroken dat, door de vervulling van de belofte van Christus, *'allen, die in de graven zijn, Zijn stem zullen horen'* (Johannes 5: 28). Bij Zijn wederkomst riep Christus de rechtvaardige doden vanuit hun graven in de eerste opstanding, *'de opstanding des levens'* (Johannes 5: 29). Nu vindt de andere opstanding plaats, waarover Jezus sprak: *'de opstanding der verdoemenis'* (Johannes 5: 29). Openbaring verwijst ook naar deze opstanding: *'Maar de overigen der doden [zij die niet bij de wederkomst zijn opgewekt] werden niet weder levend, totdat de duizend jaren geëindigd waren'* (Openbaring 20: 5).

Satans gevangenschap eindigt. De opstanding van de goddelozen aan het einde van de duizend jaar bevrijdt satan uit zijn gevangenschap voor *'een kleine tijd'* (Openbaring 20: 3). In zijn laatste poging om Gods regering uit te dagen, zal hij uitgaan om *'de volkeren te verleiden, die in de vier hoeken der aarde zijn'* (Openbaring 20: 8). Aangezien de goddelozen worden opgewekt met dezelfde geest van rebellie, welke zij allen bezaten toen zij stierven, zal zijn werk niet moeilijk zijn.

De aanval op de stad. In zijn laatste misleiding probeert satan de goddelozen te inspireren met de hoop, het Koninkrijk van God met geweld te veroveren. Hij vergadert de volkeren van de wereld en zet hen op tegen de geliefde stad (Openbaring 20: 8,9).¹⁰ 'De goddelozen, die halsstarrig de toegang tot de stad van God weigerden, door de verdiensten van de verzoening van Christus' offerande, besluiten nu om toelating en controle te krijgen door belegering en strijd.'¹¹

Het feit dat de goddelozen, zodra God hen weer leven geeft, zich tegen Hem keren en proberen Zijn Koninkrijk omver te werpen, bevestigt de beslissing, welke Hij over hun lot heeft genomen. Op deze manier zal Zijn Naam en karakter, hetwelk satan heeft geprobeerd te besmeuren, voor allen volledig gerechtvaardigd zijn.¹²

Het grote witte troon oordeel. Johannes geeft aan, dat wanneer Gods vijanden de stad hebben omringd en klaar zijn om haar aan te vallen, God Zijn grote witte troon opricht. Terwijl de hele mensheid rond deze troon samenkomt – sommigen veilig in de stad, anderen buiten, doodsbang, in de aanwezigheid van de Rechter, zal God de laatste fase van het oordeel uitvoeren. Dit is de tijd waarover Christus sprak toen Hij zei: *'Aldaar zal zijn wening en knersing der tanden, wanneer gij zult zien Abraham, en Izak, en Jakob, en al de profeten in het Koninkrijk Gods, maar ulieden buiten uitgeworpen'* (Lukas 13: 28).

Om deze uitvoerende fase van het oordeel te voltrekken, worden Gods *boeken* geopend. *'en een ander boek werd geopend, dat des levens is: en de doden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hun werken'* (Openbaring 20: 12). Dan spreekt God de straf *'der verdoemenis'* uit.

Waarom brengt God deze mensen tot leven om hun bestaan weer te beëindigen? Tijdens het millennium hebben de verlost en de gelegenheid gehad, om de rechtvaardigheid van Gods handelen met elk verstandig wezen in het universum te onderzoeken. Nu zullen de verlorenen – inclusief satan en zijn engelen – zelf, de rechtvaardigheid van Gods wegen bevestigen.

Het is bij dit grote witte troon oordeel, dat Paulus' woorden: *'Wij zullen allen voor de rechterstoel van Christus gesteld worden'* (Romeinen 14: 10), worden vervuld. Daar zullen alle schepselen – ongevallen en gevallen, gered en verloren – de knie buigen en belijden dat Jezus Christus de HEER is (Filippenzen 2: 10,11; Jesaja 45: 22,23). Dan is de vraag naar Gods gerechtigheid voor altijd opgelost. Wie het eeuwige leven ontvangt, zal een onwankelbaar geloof in Hem hebben. Nooit meer zal de zonde het universum bederven, of de bewoners ervan schaden.

Satan en zondaars vernietigd. Onmiddellijk na hun veroordeling ontvangen satan, zijn engelen en zijn menselijke volgelingen hun straf. Zij moeten een eeuwige dood sterven. *'en er kwam vuur neder van God uit den hemel, en heeft hen verslonden'* (Openbaring 20: 9). Het oppervlak van de aarde buiten de stad lijkt te smelten en een enorme vuurzee te worden, voor *'den dag des oordeels, en der verderving der goddeloze mensen'* (2 Petrus 3: 7). De *'dag der wraak des HEEREN'* (Jesaja 34: 8), waarop Hij *'Zijn vreemde daad'* (Jesaja 28: 21) zal verrichten door het vernietigen van Zijn vijanden, is aangebroken. Johannes zei: *'En zo iemand niet gevonden werd geschreven in het boek des levens, die werd geworpen in den poel des vuurs'* (Openbaring 20: 15). De duivel en zijn metgezellen lijden ook onder dit vonnis (Openbaring 20: 10).

De context van de gehele Bijbel maakt duidelijk dat deze *'tweede dood'* (Openbaring 21: 8), welke de goddelozen ondergaan, hun totale vernietiging betekent. Waar blijft dan het begrip van een eeuwig brandende hel? Zorgvuldige studie toont aan, dat de Bijbel niet zo'n hel of kwelling leert.

1. De hel. Bijbels gezien is de hel 'de plaats en de staat van bestraffing en vernietiging, door eeuwig vuur in de tweede dood, van hen die het offer van verlossing in Jezus Christus afwijzen.'¹³

Engelse versies van de Bijbel gebruiken vaak het woord 'hel' om het Hebreeuwse woord 'sheol' en de Griekse 'hades' te vertalen. Deze termen verwijzen in het algemeen naar het graf

waar de doden – zowel de rechtvaardige als de goddeloze – in een staat van onbewustzijn wachten op de opstanding (zie geloofspunt 25). Omdat het huidige concept van de hel zo sterk verschilt, van hetgeen deze Hebreeuwse en Griekse termen impliceren, wordt in een aantal modernere versies het woord 'hel' vermeden en wordt het Hebreeuwse woord eenvoudigweg vertaald als 'Sheol' en het Griekse als 'Hades'.

Het Griekse woord 'gehenna', dat in de Engelse versie van het Nieuwe Testament ook vertaald wordt met het woord 'hel', duidt daarentegen op een plaats van een pijnlijke straf, voor de onboetvaardigen. In de Bijbel heeft 'hel' dus niet altijd dezelfde betekenis – en het niet opmerken van dit onderscheid heeft vaak tot grote verwarring geleid.

'Gehenna' is afgeleid van de Hebreeuwse 'Ge Hinnom', 'Hinnom vallei' – een kloof aan de zuidkant van Jeruzalem. Hier heeft Israël de heidense rite, om kinderen te verbranden voor Molech, uitgevoerd (2 Kronieken 28: 3; 33: 6; 2 Koningen 23: 10). Jeremia voorspelde dat de HEER vanwege deze zonde het dal tot een *'moorddal'* zou maken, waar de lijken van de Israëlieten begraven zouden worden, tot er geen plaats meer voor hen was. De overige lichamen zouden *'het gevogelte des hemels en het gedierte der aarde tot spijs zijn'* (Jeremia 7: 32,33; 19: 6; Jesaja 30: 33). Jeremia's profetie bracht Israël er ongetwijfeld toe om 'Ge Hinnom' te zien, als een plaats van oordeel van de goddelozen, een plaats van afschuw, straf en schaamte.¹⁴ Volgens latere rabbijnse traditie, is het een plaats voor het verbranden van karkassen en afval.

Jezus gebruikte het vuur van 'Hinnom' als een voorstelling van het hellevuur (Matthéüs 5: 22; 18: 9). Zo symboliseerden de vuren van 'Hinnom' het consumerende vuur van het laatste oordeel. Hij stelde dat het een ervaring na de dood was (Lukas 12: 5) en dat de hel zowel lichaam als ziel zou vernietigen (Matthéüs 10: 28).

Wat is de aard van hellevuur? Branden mensen in de hel voor altijd?

2. Het lot van de goddelozen. Volgens de Schrift belooft God het eeuwige leven alleen aan de rechtvaardigen. Het loon van de zonde is de dood, niet een eeuwig leven in de hel (Romeinen 6: 23).

De Schrift leert tevens dat de goddelozen zullen worden *'uitgeroeid'* (Psalm 37: 9,34); dat zij zullen *'vergaan'* (Psalm 37: 20; 68: 3). Zij zullen niet eeuwig in een staat van bewustzijn leven, maar zullen verbrand worden (Maleachi 4: 1; Matthéüs 13: 30,40; 2 Petrus 3: 10). *'Hij verdelgt alle goddelozen'* (Psalm 145: 20; 2 Thessalonicenzen 1: 9; Hebreeën 2: 14), *'De zondaars zullen van de aarde verdaan worden'* (Psalm 104: 35).

3. Eeuwigdurende straf. In het Nieuwe Testament wordt in het spreken over de straf van de goddelozen de termen 'eeuwig' en 'eeuwigdurend' gebruikt. Deze termen vertalen het Griekse woord 'aionios', en gelden zowel voor God als voor de mens. Om misverstanden te voorkomen, moet men niet vergeten dat 'aionios' een relatieve term is; de betekenis ervan wordt bepaald door het onderwerp, waar het om gaat. Dus wanneer de Schrift 'aionios' ('eeuwig', 'eeuwigheid') voor God gebruikt, betekent dit dat Hij een oneindig bestaan heeft – want God is onsterfelijk. Maar wanneer dit woord gebruikt wordt voor sterfelijke mensen of vergankelijke dingen, betekent het, zolang de persoon leeft of het voorwerp bestaat.

Judas 7 bijvoorbeeld, zegt dat Sodom en Gomorra *'de straf des eeuwigen vuurs'* hebben gedragen. Toch branden die steden vandaag de dag niet meer. Petrus zei, dat het vuur die steden tot as verbrandde en hen veroordeelde tot vernietiging (2 Petrus 2: 6). Het 'eeuwige' vuur brandde, tot er niets meer te branden viel en toen ging het uit (zie ook Jeremia 17: 27; 2 Kronieken 36: 19).

Evenzo, wanneer Christus de goddelozen verwijst *'in het eeuwige vuur'* (Matthéüs 25: 41), zal dat vuur dat de goddelozen zal verbranden *'onuitblusbaar'* zijn. (Matthéüs 3: 12). Pas als er niets meer te verbranden valt, gaat het uit.¹⁵

Toen Christus sprak over *'eeuwige pijn'* (Matthéüs 25: 46) bedoelde Hij niet een eeuwige bestraffing. Hij bedoelde dat, zoals het 'eeuwige leven [dat de rechtvaardigen zullen genieten] door de eeuwige eeuwen van eeuwigheid zal voortduren; en de straf [de goddelozen zullen lijden] zal ook eeuwig zijn – echter niet de eeuwige duur van het bewuste lijden, maar de straf is volkomen

en definitief. Het einde van degenen die zo lijden is de tweede dood. Deze dood zal eeuwig zijn, er zal en kan geen opstanding uit voortkomen.¹⁶

Wanneer de Bijbel spreekt van *'eeuwige verlossing'* (Hebreeën 9: 12) en *'eeuwig oordeel'* (Hebreeën 6: 2), verwijst het naar de eeuwige gevolgen van de verlossing en het oordeel – niet naar een eindeloos proces van verlossing en oordeel. Op dezelfde manier, wanneer er gesproken wordt over eeuwige of eeuwigdurende straf, dan worden de gevolgen en niet het proces van die straf bedoeld. De dood van de goddelozen zal definitief en eeuwig zijn.

4. Eeuwige kwelling. Het gebruik door de Schrift van de uitdrukking *'in alle eeuwigheid'* (Openbaring 14: 11; 19: 3; 20: 10) heeft ook bijgedragen aan de conclusie, dat het proces van bestraffing van satan en de goddelozen in eeuwigheid zal doorgaan. Maar net als *'eeuwig'* bepaalt het onderwerp de betekenis van het woord *'voor eeuwig'*. Wanneer het met God wordt geassocieerd, is de betekenis ervan absoluut, want God is onsterfelijk; wanneer het met sterfelijke mensen wordt geassocieerd, is de betekenis ervan beperkt.

De beschrijving van de Schrift over Gods bestraffing van Edom geeft een goed voorbeeld van dit gebruik. Jesaja zegt, dat God dat land zou veranderen in brandend pek, hetwelk zal *'des nachts of des daags niet uitgeblust worden'* en *'tot in der eeuwigheid zal zijn rook opgaan; van geslacht tot geslacht zal het woest zijn, tot in eeuwigheid der eeuwigheden zal niemand daar doorgaan'* (Jesaja 34: 9,10). Edom werd vernietigd, maar het brandt niet meer, het *'voor eeuwig'* duurde tot de vernietiging ervan voltooid was.

Door de hele Schrift heen is het duidelijk dat *'voor eeuwig'* zijn grenzen heeft. Het Oude Testament zegt dat een slaaf zijn meester *'eeuwiglijk'* kon dienen (Exodus 21: 6), dat het kind Samuël in de tabernakel *'tot in eeuwigheid'* zou blijven (1 Samuël 1: 22) en dat Jona dacht dat hij in de buik van de grote vis *'in eeuwigheid'* zou zijn (Jona 2: 6). Het Nieuwe Testament gebruikt deze term op een vergelijkbare manier: Paulus raadde Philemon bijvoorbeeld aan om Onesimus *'eeuwig'* bij hem te houden. (Filemon 15). In al deze gevallen betekent *'eeuwig'* zolang de persoon leeft.

Psalm 92: 8 zegt, dat de goddelozen *'tot in der eeuwigheid verdelgd worden'*. En profeterend over de grote laatste vuurzee zegt Maleachi: *'Want ziet, die dag komt, brandende als een oven, dan zullen alle hoogmoedigen, en al wie goddeloosheid doet, een stoppel zijn, en de toekomstige dag zal ze in brand zetten, zegt de HEERE der heirscharen, Die hun noch wortel, noch tak laten zal'* (Maleachi 4: 1).

Zodra de goddelozen – satan, de boze engelen en de onboetvaardige mensen – allemaal vernietigd zijn door vuur, zowel de wortel als de tak, is er geen verdere toepassing voor de dood of *'hades'* (zie geloofspunt 25). Deze zal God ook eeuwig vernietigen (Openbaring 20: 14).

De Bijbel maakt dus heel duidelijk dat de straf, *niet de bestraffing*, welke eeuwig is – de tweede dood is. Van deze straf is er geen opstanding; de gevolgen ervan zijn eeuwig.

Aartsbisschop William Temple had gelijk toen hij zei: *'Eén ding kunnen we met vertrouwen zeggen: Eeuwige kwelling is uitgesloten. Als de mensen het Griekse en niet Bijbelse begrip van de natuurlijke onvergankelijkheid van de individuele ziel niet hadden ingevoerd en vervolgens het Nieuwe Testament hadden gelezen met datgene, wat reeds in hun gedachten aanwezig was, zou men [uit het Nieuwe Testament] een geloof ontlenen, niet van een eeuwige kwelling, maar vernietiging. Het is het vuur dat 'aeonianus' [eeuwig] wordt genoemd, niet het leven dat er in wordt geworpen.'*¹⁷

De volledige straf van Gods wet is uitgevoerd, de eisen van gerechtigheid zijn vervuld. Nu verkondigen hemel en aarde de gerechtigheid van de HEER.

5. Het beginsel van bestraffing. De dood is de ultieme (definitieve) straf voor de zonde. Als gevolg van hun zonde zullen allen, die de redding welke God biedt afwijzen, voor eeuwig sterven. Maar sommigen hebben op schandelijke wijze gezondigd, demonisch – in het ervaren van vreugde door anderen te laten lijden. Anderen hebben een relatief moreel en vredelievend leven

geleid, waarbij hun schuld vooral ligt in het afwijzen van de verlossing die in Christus is voorzien. Is het eerlijk dat zij dezelfde straf ondergaan?

Christus zei: *'En die dienstknecht, welke geweten heeft den wil zijns heren, en [zich] niet bereid, noch naar zijn wil gedaan heeft, die zal met vele [slagen] geslagen worden. Maar die [denzelven] niet geweten heeft, en gedaan heeft [dingen], die slagen waardig zijn, die zal met weinige [slagen] geslagen worden. En een iegelijk, wien veel gegeven is, van dien zal veel geëist worden; en wien men veel vertrouwd heeft, van dien zal men overvloediger eisen'* (Lukas 12: 47,48).

Ongetwijfeld zullen zij, die tegen God in opstand zijn gekomen meer te lijden hebben, dan zij die dat niet hebben gedaan. Maar we moeten hun ultieme lijden begrijpen in termen van Christus' 'tweede dood' ervaring aan het kruis. Daar droeg Hij de zonden van de wereld. En het was de vreselijke scheiding met Zijn Vader die de zonde teweeg bracht, welke de kwelling veroorzaakte, die Hij leed – een geestelijke angst die niet te beschrijven is. Zo ook met verloren zondaars. Zij oogsten wat zij zaaien, niet alleen tijdens dit leven, maar ook in de uiteindelijke vernietiging. In Gods aanwezigheid zal de schuld, welke zij voelen vanwege de zonden die zij hebben begaan, hen een onbeschrijflijke pijn doen lijden. En hoe groter de schuld, hoe groter de pijn. Satan, de veroorzaker en aanzetter van de zonde, zal het meest lijden.¹⁸

Reiniging van de aarde. Toen Petrus de dag des HEEREN beschreef, waarop alle sporen van de zonde zullen worden uitgewist, zei hij: *'in welken de hemelen met een gedruis zullen voorbijgaan, en de elementen branden zullen en vergaan, en de aarde en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden'* (2 Petrus 3: 10).

Het vuur dat de goddelozen vernietigt, zuivert de aarde van de verontreiniging door de zonde. Uit de ruïnes van deze aarde zal God voortbrengen *'een nieuwe hemel en een nieuwe aarde; want de eerste hemel, en de eerste aarde was voorbijgegaan,'* (Openbaring 21: 1). Van deze gereinigde, herstelde aarde – het eeuwige thuis van de verlost – zal God voor altijd rouw, pijn en dood uitbannen (Openbaring 21: 4). Uiteindelijk zal de vervloeking van de zonde zijn opgeheven (Openbaring 22: 3).

Met het oog op de komende dag des HEEREN, waarop de zonde en de onboetvaardige zondaren zullen worden vernietigd, zegt Petrus tot allen: *'hoedanigen behoort gij te zijn in heiligen wandel en godzaligheid! Op basis van zijn hoop op de belofte van de wederkomst van Christus bevestigde hij: 'Maar wij verwachten, naar Zijn belofte, nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, in dewelke gerechtigheid woont. Daarom, geliefden, verwachtende deze dingen, benaastigt u, dat gij onbevlekt en onbestraffelijk van Hem bevonden moogt worden in vrede;'* (2 Petrus 3: 11,13,14).

Referenties

1. Zie SDA-bijbelcommentaar, rev. ed., vol. 7, p. 885.
2. Zie vragen over de leer, p. 495.
3. 'Wanneer het beest en de valse profeet in de vuurzee worden geworpen (Openb. 19:20), wordt 'het overblijfsel' (Openb. 19:21), of 'de rest' van hun volgelingen gedood door het zwaard van Christus. Dit zijn de koningen, kapiteins, machtige mannen, en 'alle mensen, zowel vrij als gebonden' (Openb. 19:18). Dezelfde klassen worden genoemd onder het zesde zegel, zoals het streven om zich te verbergen voor het gezicht van het Lam (Openb. 6:14-17) wanneer de hemelen wegtrekken als een boekrol en elke berg en elk eiland wordt verplaatst. Het is duidelijk dat deze geschriften dezelfde wereldschokkende gebeurtenis verbeelden, de tweede komst van Christus. 'Hoeveel mensen zijn betrokken bij de dood van *'de overigen?'* (Openb. 19:21) Volgens Openb. 13:8 zullen er ten tijde van de komst slechts twee klassen op aarde zijn: allen die op de aarde wonen zullen hem (het beest) aanbidden, wiens namen niet in het boek des levens staan geschreven. Het is dan ook duidelijk dat wanneer *'de overigen'* 'met het zwaard zijn gedood' (Openb. 19:21), er geen overlevenden zijn behalve diegenen die het beest hebben weerstaan, namelijk diegenen die in het boek des levens zijn geschreven (Openb. 13:5)' (SDA Bijbelcommentaar, herz. 7, vol. 7, p. 885).
4. Zie Questions on Doctrine, p. 500. De zondebok is niet de redder van de rechtvaardigen.

5. De Septuagint gebruikt deze uitdrukking om het Hebreeuwse woord 'diep' in Genesis 1:2 te vertalen. Dit geeft aan dat de toestand van de aarde gedurende het millennium op zijn minst gedeeltelijk de toestand van de aarde in het begin, toen zij 'zonder vorm, en leegte; en duisternis was op den afgrond; het gezicht van de diepte' weerspiegelt. Zie SDA Bijbelcommentaar, rev. ed., vol. 7, p. 879.
6. Het feit dat zij regeren of een heerschappij hebben, betekent niet noodzakelijkerwijs dat er kwaadaardig leven op aarde moet zijn. In het begin gaf God Adam en Eva een domein, om te heersen (Gen. 1:26). Voordat zij zondaren werden, regeerden zij over dat deel van de schepping, hetgeen God hun had toegewezen. Men hoeft geen weerspannige onderdanen te hebben om te kunnen regeren.
7. SDA Bijbelcommentaar, rev. ed., vol. 7, p. 880.
8. Maxwell, God Cares (Boise, ID: Pacific Press, 1985), vol. 2, p. 500.
9. De openbaring van de afdaling van het Nieuwe Jeruzalem geeft niet noodzakelijkerwijs de exacte tijd van de afdaling aan, want in het vorige hoofdstuk zien we de 'geliefde stad' omringd door de legers van de duivel. Dit scenario leidt tot de conclusie dat het Nieuwe Jeruzalem oorspronkelijk vóór de vernieuwing van de aarde moet zijn neergedaald.
10. De namen Gog en Magog werden geassocieerd met de vijanden van Israël, die Gods volk en Jeruzalem zouden aanvallen na de ballingschap (zie Ezechiël 38:2,14-16). Diverse Oud-Testamentische profetieën met betrekking tot Israël zijn niet vervuld. Zij zullen hun vervulling in het geestelijk Israël ontmoeten. Dus de machtige vijandelijke confederatie. Ezechiël sprak over de komst tegen Jeruzalem, die zijn vervulling zal vinden wanneer God satan, met zijn legers van de niet geredden, toestaat om tegen Zijn volk en Zijn geliefde stad op te komen voor de laatste slag van de grote strijd.
11. Questions on Doctrine, p. 505.
12. Zie SDA Bible Commentaar, rev. ed., vol. 4, p. 708.
13. 'Hell,' SDA Encyclopedie, rev. ed., p. 579.
14. Zie 'Hel,' SDA-woordenboek, rev. ed., p. 475.
15. Zie Jeremia's profetie van de verwoesting van Jeruzalem door het onuitblusbare vuur (Jer. 17:27), werd vervuld toen Nebukadnezar de stad innam (2 Kron. 36:19). Het vuur brandde tot de stad werd vernietigd en ging toen uit.
16. Questions on Doctrine, p. 539.
17. William Temple, Christian Faith and Life (New York: Macmillan, 1931), p. 81.
18. Zie 'Hel,' SDA Bijbelwoordenboek, rev. ed., p. 475.